

Kuluttaja-asiamiehelle

KKV/1320/14.08.01.03/2026

Lausuntopyyntö kuluttaja-asiamiehen linjauksesta Vastuullisuus- ja ympäristöväittämät markkinoinnissa

FA ehdottaa täsmennyksiä vastuullisuus- ja ympäristöväittämiä koskevaan linjaukseen

Finanssiala ry (FA) pitää kuluttaja-asiamiehen linjausta tarpeellisenä ja katsoo, että selkeä ohjeistus tukee sekä kuluttajien mahdollisuuksia arvioida väittämiä että yritysten oikeusvarmuutta.

Finanssialan yhteisöt julkaisevat kestävyystavoitteitaan ja -sitoumuksiaan sekä niitä koskevia suunnitelmia sekä vapaaehtoisesti että laajojen sääntelyyn perustuvien tiedonantovelvoitteiden nojalla. Linjauksen tulee ottaa huomioon nämä tiedonantovelvoitteet ja varmistaa, ettei samaan tietoon kohdistu keskenään päällekkäisiä tai ristiriitaisia vaatimuksia. Sen vuoksi FA ehdottaa, että linjausta täsmennetään erityisesti asiakasyrityksille suunnatun vastuullisuusviestinnän, tulevaisuuteen suuntautuvien ympäristöväittämien todentamisen sekä muun kestävyysraportointisääntelyn kanssa päällekkäisten velvoitteiden osalta. Lisäksi linjaukseen ehdotetaan täsmennyksiä kestävyteen liittyvien sijoitusten, palkintojen ja luokitusten osalta.

1 Yrityksille suunnatun vastuullisuusviestinnän suhde kuluttajamarkkinointiin on täsmennettävä

Finanssialan yhteisöt julkaisevat verkkosivuillaan ja muissa kanavissaan tietoja vastuullisuustavoitteistaan, kuten ilmasto- ja hiilineutraalisuustavoitteistaan. Viestintä voi olla suunnattu ensisijaisesti ammattimaisille ja institutionaalisille sijoittajille, rahoittajille sekä muille kuluttaja-asiakkaiden ulkopuolisille yrityssidosryhmille. Linjaukseen on tärkeää täsmentää, millä edellytyksillä tällainen yrityksille suunnattu viestintä katsotaan kuluttajansuojalain tarkoittamaksi ympäristö- tai vastuullisuusväittämäksi.

FA pyytää kuluttaja-asiamiestä erityisesti selventämään, kuuluuko yhteisön verkkosivuilla esitetty ympäristö- tai vastuullisuusväittämä kuluttajansuojalain soveltamisalaan silloin, kun väitettä ei aktiivisesti hyödynnetä kuluttajille suunnatussa asiakasviestinnässä tai markkinoinnissa, ja väitteen esittämipaikkana on yrityssidosryhmille tarkoitetut verkkosivut. Lisäksi linjauksessa olisi hyvä kuvata, miten viestinnän kohderyhmä, kanava, esittämistapa ja tavoite vaikuttavat arviointiin.

Linjaukseen tulee lisäksi täsmentää, millä edellytyksillä esimerkiksi yhteisön verkkosivuilla esitetty koko yhteisöä koskeva hiilineutraalisuustavoite katsotaan kuluttajansuojalain 2 luvun 6 b §:ssä tarkoitetuksi väittämäksi, joka on omiaan vaikuttamaan kuluttajan ostopäätökseen. Erityisesti tulisi selventää sellaisten väittämien asemaa, jotka esitetään ainoastaan yhteisön verkkosivuilla ja joita ei hyödynnetä kuluttajille suunnatussa markkinoinnissa tai muussa asiakasviestinnässä.

2 Kestävyyssraportoinnin ja vastuullisuusväittämien todentamisen suhde on kuvattava selkeämmin

Tulevaisuuteen suuntautuvien ympäristöväittämien osalta yrityksiltä edellytetään selkeitä sitoumuksia ja niitä koskevan täytäntöönpanosuunnitelman edistymisen säännöllistä todentamista ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. Samanaikaisesti yritykset voivat olla velvollisia esittämään samoja tavoitteita ja niitä tukevia suunnitelmia koskevia tietoja kirjanpitolain 7 luvun mukaisessa kestävyysraportissaan, joka laaditaan eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (ESRS) mukaisesti ja varmennetaan erillisten vaatimusten perusteella.

FA katsoo, että kuluttaja-asiamiehen linjauksessa tulee täsmentää, voiko kestävyysraportin varmennus täyttää kuluttajansuojalain ympäristöväittämältä edellytettävän ulkoisen todentamisen vaatimuksen. Samalla tulee selventää, voiko kestävyysraportin varmentaja toimia ympäristöväittämän puolueettomana todentajana ja voidaanko yksittäinen väittämä todentaa kestävyysraportin varmennuksen yhteydessä, vai edellytetäänkö tässä tapauksessa erillistä varmennusta.

Linjauksessa tulee myös ottaa kantaa siihen, voiko ESRS-standardien mukainen siirtymäsuunnitelma täyttää kuluttajansuojalain täytäntöönpanosuunnitelmalle asettamat vaatimukset. FA pitää tärkeänä sitä, ettei samasta tavoitteesta synny velvollisuutta laatia useita sisällöltään päällekkäisiä siirtymä- ja täytäntöönpanosuunnitelmia.

FA pyytää kuluttaja-asiamiestä lisäksi selventämään, miten kuluttajansuojalain ulkoista todentamista koskevia vaatimuksia sovelletaan yrityksen vastuullisuusohjelmaan sisältyviin tavoitteisiin, jotka julkaistaan yrityksen verkkosivuilla. Linjauksessa tulisi erityisesti täsmentää, edellyttääkö tällaisten tavoitteiden esittäminen ulkopuolisen asiantuntijan suorittamaa todentamista.

3 Kestävyyteen liittyvien ranking-sijoitusten, palkintojen ja ESG-luokituksen asema edellyttää täsmennystä

Finanssialalle on tyypillistä, että ulkopuoliset tahot arvioivat muun muassa varainhoitajia tai arvopaperien liikkeeseenlaskijoita ja palkitsevat niitä ESG-tekijöihin liittyvän suoriutumisen perusteella. Arviossa sijoittumisen (ranking-sijoitus) perusteella ja erityisesti kilpailuvoittojen myötä finanssitoimijoille myönnetään palkintoja ja merkintöjä. On tyypillistä, että arvioinnin kohteena oleva finanssialan yhteisö julkaisee tiedon saamastaan ranking-sijoituksesta tai palkinnosta omilla verkkosivuillaan tai muussa viestinnässään joko erillisen merkinnän muodossa tai muutoin kirjallisena julkaisuna.

FA pyytää kuluttaja-asiamiestä täsmentämään, miten ranking-sijoituksista ja palkinnoista kertominen on tulkittava kuluttajansuojalain, kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa annetun valtioneuvoston asetuksen ja kuluttaja-asiamiehen linjauksen perusteella.

Jos ranking-sijoitus katsotaan kestävyysmerkinnäksi, tulee lisäksi selventää, voidaanko tieto ranking-sijoituksista ja palkinnoista, jotka on vastaanotettu ennen uuden kuluttajansuojasääntelyn voimaantuloa, pitää yleisön saatavilla riippumatta siitä, vastaako arviointimenetelmä sertifiointijärjestelmälle asetettuja vaatimuksia.

FA katsoo, että ESG-luokitusasetuksen ((EU) 2024/3005) mukaisiin ESG-luokituksiin perustuvien merkintöjen asemaa tulee myös selvittää kuluttaja-asiamiehen linjauksessa. ESG-luokitusasetuksessa säädetään muun muassa ESG-luokitusten tarjoajia koskevista vaatimuksista ja valvonnasta. ESG-luokitukset on määritelty sisällöllisesti tässä erityissäädöksessä. Päällekkäisten tai keskenään ristiriitaisten vaatimusten välttämiseksi kuluttaja-asiamiehen linjauksessa tulee selvittää ESG-luokitusasetuksen mukaisten ESG-luokitusten suhde kuluttajansuojasääntelyn mukaisiin kestävyysmerkintöjä koskeviin vaatimuksiin. Erityisesti FA pyytää kuluttaja-asiamiestä vahvistamaan, ettei kuluttajansuojasääntely tai kuluttaja-asiamiehen linjaus sovellu ESG-luokitusasetuksen mukaisiin ESG-luokituksiin.

4 Ympäristöväittämän täsmentämistä linkin avulla on selvennettävä

Kuluttaja-asiamiehen linjauksessa tulee täsmentää, mitkä tiedot on esitettävä itse väittämän yhteydessä samassa viestintävälineessä, ja miltä osin väittämää voidaan perustella tai täsmentää antamalla linkki yrityksen verkkosivuille, kirjanpitolain 7 luvun mukaiseen kestävyysraporttiin tai muuhun yksityiskohtaiseen selvitykseen. Erityisesti tulee selvittää, milloin väittämän yhteydessä oleva suora ja helposti havaittava linkki on riittävä tapa antaa väittämän täsmentämiseksi tarvittavat tiedot. FA katsoo, ettei esimerkiksi tapahtuman yhteydessä ole mahdollista antaa välittömästi kokonaisen verkkosivun sisältöä vastaavia tietoja.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs